

12ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ Τράπεζας Θεμάτων - 32794**ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Ο πολίτης και οι θεσμοί****A. Μη λογοτεχνικό κείμενο.****Τα ανθρώπινα δικαιώματα τελούν υπό καθεστώς πίεσης****A1.**

Από το επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων εξαρτάται η ποιότητα και η δύναμη της δημοκρατίας, γιατί χωρίς την αναγνώρισή τους δεν μπορεί αυτή να εδραιωθεί. Σήμερα λόγω και της τρομοκρατίας τίθεται σε αμφιβολία η ασφάλεια των πολιτών. Λόγω μη αναμενόμενων καταστάσεων και αναπάντεχων συνθηκών, τα δικαιώματα χάνουν την αυτοδυναμία τους. Όμως γίνεται αντιληπτό ότι υπάρχουν οι υποχρεώσεις προς τον συνάνθρωπο και το συλλογικό καλό, η αλληλοβοήθεια και το ενδιαφέρον. (68 λέξεις)

A2 α.

Οι γενικές αρχές, η ελευθερία, η ισότητα και, κυρίως, η αξιοπρέπεια του ανθρώπου, **έμφυτη** με την ανθρώπινη ιδιότητα, **αναγγέλλουν επίσημα** τη σύγχρονη και **ολοκληρωτική απήχηση** των δικαιωμάτων μας.

Λειτουργήσαν, ακόμη, στο πεδίο των κοινωνικών δικαιωμάτων, ως **εδραιωτές και διαβεβαίωσαν** την κοινωνική **ευλυγισία και ενωτική συμπεριφορά**.

A2 β.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα υπό διωγμόν τον 21^ο αιώνα;

Ο τίτλος μεταφέρει συνολικά το νόημα του κειμένου, συνδυάζει την αναφορική με την ποιητική λειτουργία της γλώσσας, προσελκύει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Είναι πρωτότυπος, αποτελεσματικός και περιεκτικός.

A3.**Τα ανθρώπινα δικαιώματα και νέοι τον 21^ο αιώνα**

Ανθρώπινα δικαιώματα λέγονται τα θεμελιώδη και βασικά ατομικά δικαιώματα που είναι απαραβίαστα και πρέπει να τα σέβεται η κρατική εξουσία. Βεβαίως είναι

χρέος της νεολαίας να φροντίζει να γίνονται σεβαστά τα δικά τους ανθρώπινα δικαιώματα και να προστατεύει τον Άλλον και το κοινό καλό.

Δυστυχώς καταστρατηγούνται σήμερα όταν οι ηγέτες είναι αρχομανείς και ικανοποιούν τις δικές τους υπέρμετρες φιλοδοξίες, θέλουν να χειραγωγήσουν τον λαό μη σεβόμενοι τα βασικά του δικαιώματα. Ακόμη οι μεγάλες διεθνείς εταιρείες και επιχειρήσεις επιδιώκουν το οικονομικό κέρδος με κάθε αντάλλαγμα, ενώ οι ισχυροί του κόσμου θέλουν να γίνουν ακόμη δυνατότεροι και οδηγούν σε οικονομική υποδούλωση τα φτωχά κράτη, ενώ παραβιάζουν τα βασικά δικαιώματα των ανίσχυρων λαών. Λόγω ακόμη μη αναμενόμενων καταστάσεων και αναπάντεχων συνθηκών, τα δικαιώματα χάνουν την αυτοδυναμία τους.

Με πολλούς τρόπους μπορούν οι νέοι να προστατεύουν τον Άλλον και το κοινό καλό. Επιβάλλεται να αναλάβουν δυναμικές κινητοποιήσεις για τη διεθνή ύφεση και την παγίωση της ειρήνης, για να κατοχυρωθεί η ισονομία, οι ίσες ευκαιρίες για μόρφωση και εργασία και να εξαφανιστούν οι φυλετικές ή κοινωνικές διακρίσεις. Να αναπτυχθεί η σφαιρική παιδεία που θα καλλιεργήσει την κριτική ικανότητα των πολιτών. Να ασκούμε έλεγχο και να μην αποδεχόμαστε αβασάνιστα τα μηνύματα από τη διαφήμιση και τα μέσα ενημέρωσης και να καταδικαστούν τα ανελεύθερα καθεστώτα.

Συμπερασματικά όλοι μας έχουμε ευθύνη να προστατεύσουμε τη δημοκρατία και να εξασφαλίσουμε την εύρυθμη λειτουργία της. Υπάρχουν οι υποχρεώσεις προς τον συνάνθρωπο και το συλλογικό καλό, η αλληλοβοήθεια και το ενδιαφέρον. (247 λέξεις).

B. Λογοτεχνικό κείμενο.

Ιούλιος Βερν (Jules Gabriel Verne, 1828 –1905)

Ο δεκαπενταετής πλοίαρχος (Un capitaine de quinze ans)

B1.

Ο Ντικ Σαντ είναι ένας ανήλικος ναυτικός στο πλοίο «Pilgrim». Το πλήρωμα είναι φαλαινοθήρες που ταξιδεύουν. Μετά από μία φτωχή κυνηγετική περίοδο, η κ. Γουέλντον, σύζυγος του ιδιοκτήτη της φαλαινοθηρικής εταιρείας για την οποία εργάζονται, ο γιος της και ο εξάδελφός της τούς ζητούν να περάσουν από το Σαν Φρανσίσκο για να τους αφήσουν εκεί. Αργότερα, διασώζουν 5 ναυαγούς και έναν σκύλο, επιβάτες ενός άλλου πλοίου, του Βαλντέκ. (68 λέξεις)

B2α.

Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί τον συγκεκριμένο αφηγηματικό τρόπο για να υπάρχει συνομιλία σε ευθύ λόγο και το κείμενο να αποκτήσει ζωντάνια και εκφραστική δύναμη. Ταυτόχρονα, οι χαρακτήρες παρουσιάζονται ακριβέστερα, οι σκέψεις τους και τα συναισθήματά τους. Βλέπουμε την ευαισθησία της κυρίας Ουέλντον.

B2β.

Όλοι κοίταζαν το αντικείμενο που τα κύματα λίκνιζαν τρία μίλια πιο μακριά. = **Οπτική εικόνα.** Προκαλεί την προσοχή και το ενδιαφέρον του δέκτη, δίνει παραστατικότητα και ζωντάνια.

Πραγματικά, όσο πλησίαζαν, τόσο καθαρότερα αντηχούσαν απελπισμένα γαβγίσματα. = **Ακουστική εικόνα**
Ο αναγνώστης ενσωματώνει στο νου του μια σειρά από ήχους.

Ο σκύλος εξακολουθούσε να γαβγίζει, προσπαθώντας να κρατηθεί όρθιος στην κουπαστή. Κάθε τόσο ξανάπεφτε μέσα και γύριζε το κεφάλι προς το βάθος του караβιού. = **Οπτική και ακουστική εικόνα.**
Προκαλεί την προσοχή και το ενδιαφέρον του δέκτη, ο αναγνώστης ενσωματώνει στο νου του μια σειρά από ήχους.

B3.

Τα συναισθήματα της κυρίας Ουέλντον απέναντι στη φρίκη της εγκατάλειψης αθών ψυχών στην τύχη τους μετά από ένα ατύχημα είναι απολύτως λογικά για κάθε συνετό άνθρωπο. Ως ευαίσθητο άτομο λυπάται και αγωνιά, γιατί δυνητικά στον καθένα μπορούσε να συμβεί, και μάλιστα τότε που τα μέσα επικοινωνίας ήταν υποτυπώδη. Συχνά σε περιπτώσεις σύγκρουσης ο ένοχος έφευγε εγκαταλείποντας αβοήθητους τους επιβάτες, δείχνοντας κακία και απανθρωπιά.

Δυστυχώς και σήμερα συμβαίνουν αντίστοιχα γεγονότα σε βάρος των θυμάτων που εγκαταλείπονται απροστάτευτα στη θάλασσα από σκληρούς δουλέμπορους και όσοι σώζονται το οφείλουν στην φιλανθρωπία των μελών της ελληνικής ακτοφυλακής και των ντόπιων. Μωρά, παιδάκια, έγκυες γυναίκες, θα έβρισκαν σίγουρο θάνατο. Η μετανάστευση τείνει να εξελιχθεί σε τεράστιο διεθνές πρόβλημα. Η Ευρώπη είναι διχασμένη και λόγω των προσφυγικών ροών. Στην εποχή μας όμως αυτή η μετακίνηση δεν γίνεται από άγριους πολεμιστές αλλά από φτωχούς ανθρώπους που προσπαθούν να καταλήξουν σε πλούσιες χώρες για καλύτερη τύχη. (148 λέξεις)